

Newsletter

Maj 2016

Erasmus+

W NUMERZE

Polska: Jak wiązać koniec z końcem najubożsi w Europie
Rekrutacja na warsztaty w Polsce

Estonia: projekt TAP w EAPN
Przygotowania do warsztatów O3 i O4

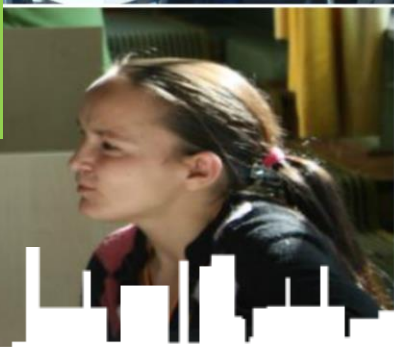
Włochy: Walka z ubóstwem poprzez kulturę

Rumunia: Uczenie się podczas warsztatów TAP w Cluj-Napoca

Holandia: Sesje ekspertów holenderskich (walka z ubóstwem)
Sesje warsztatowe dla osób doświadczających ubóstwa
Końcowe spotkanie partnerów w Holandii (Lipiec 2016)

Hiszpania: warsztaty w Madrycie

Together Against Poverty

Projekt realizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Publikacja ta odzwierciedla jedynie stanowisko jej autora i Komisja Europejska oraz Narodowa Agencja Programu Erasmus+ nie ponoszą odpowiedzialności za jej zawartość merytoryczną oraz jej wykorzystanie.

W ramach projektu „TAP-Razem Przeciw Ubóstwu” realizowanego w partnerstwie międzynarodowym w finansowanego ze środków Komisji Europejskiej (Program Erasmus+), prowadzone są nadal cykliczne analizy zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego. Dane dostępne w tym zakresie pochodzą często z prowadzonych badań społecznych. Jednym z przykładów jest portal Eurofound, na którym publikowane są dane gromadzone przez tę właśnie agendę Unii Europejskiej (www.eurofound.europa.eu).

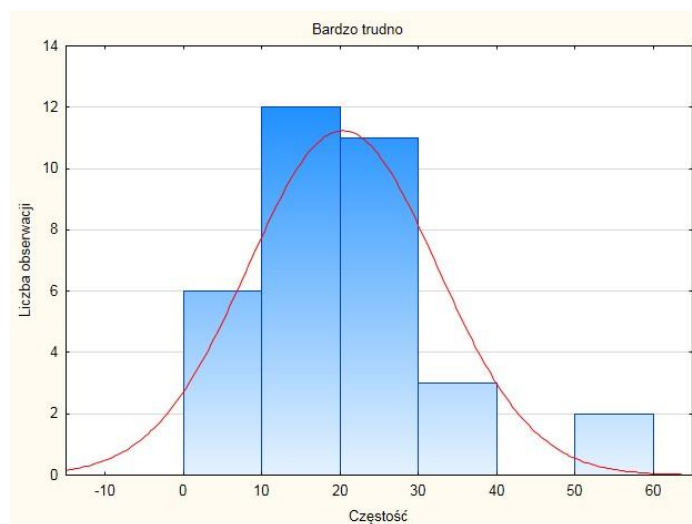
W ramach projektu „TAP-Razem Przeciw Ubóstwu” prowadzone są nadal cykliczne analizy zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego. Dane dostępne w tym zakresie pochodzą często z prowadzonych badań społecznych.

W ramach prowadzonego Europejskiego badania jakości życia w 2012 r. przeprowadzono ankietę zawierającą pytania na temat standardu życia i deprivacji, w której zawarte było pytanie jak dane gospodarstwo wiąże tzw. „koniec z końcem”. Dane prezentowane na portalu pozwalają wskazać udzielone odpowiedzi ze względu na różne grupy dochodowe, do których należeli respondenci. Biorąc pod uwagę tematykę projektu „TAP” wybrano osoby osiągające najniższe dochody. Miały one możliwość

wskazania jednej z sześciu opcji: bardzo trudno, trudno, dosyć trudno, dosyć łatwo, łatwo, bardzo łatwo.

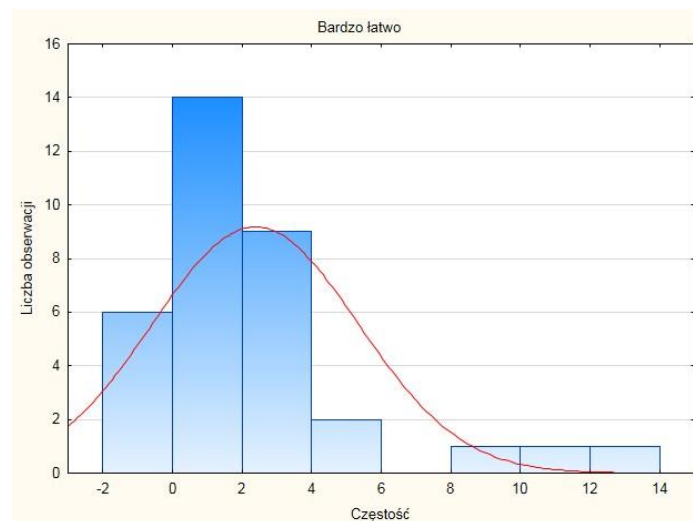
Analizując odpowiedzi udzielone tylko dla skrajnych ocen, tj.: bardzo trudno i bardzo łatwo widać ogromne dysproporcje w tym zakresie wśród krajów europejskich (Wykres 1 i 2).

Wykres 1. Rozkład odsetka gospodarstw wskazujący ocenę „bardzo trudno”

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z www.eurofound.europa.eu

Wykres 2. Rozkład odsetka gospodarstw wskazujący ocenę „bardzo łatwo”

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z www.eurofound.europa.eu

Średnio 20% gospodarstw w krajach Europy wskazało, że „wiąże koniec z końcem” z bardzo dużą trudnością (mediana 19,6%). W niektórych krajach, takich jak Grecja, Rumunia, Słowacja czy Litwa odsetek ten był znacząco wyższy (odpowiednio: 51,5% w Grecji, 38,2% w Rumunii, 35,6% na Słowacji oraz 32,1% na Litwie). O tym, że osiągając najniższe dochody, gospodarstwo mogło zaspokajać potrzeby z wielką łatwością przekonanych było niespełna 2,3% (średnio). Mediana odpowiedzi w tym przypadku wynosiła tylko 1,4%. Powyżej 10% w tej kategorii oceny wskazano tylko w Danii oraz w Szwecji (odpowiednio: 12,1% oraz 10,2%). W niektórych z badanych krajów ta odpowiedź nie została w ogóle udzielona, zatem taka sytuacja w ocenie respondentów nie miała miejsca wcale (w Czarnogórze, na Węgrzech, Litwie, Malcie, Słowacji i w Portugalii).

W krajach partnerów biorących udział w projekcie, wskazano następujące odpowiedzi w analizowanych kategoriach (Tabela 1).

Tabela 1. Odpowiedzi w poszczególnych kategoriach udzielone w krajach partnerskich

Kraj	bardzo trudno	bardzo łatwo
Estonia	19,6	0,8
Hiszpania	24,6	1,6
Holandia	11,9	3,5
Polska	24,7	1,2
Rumunia	38,2	0,9
Włochy	17,7	0,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z: www.eurofound.europa.eu

Ruta Pels, MITRA (Estonia)

Zdjęcia: Leonid Smulskiy, MITRA (Estonia)

Estoński partner projektu - organizacja pozarządowa MITRA - miał okazję zaprezentować projekt TAP podczas spotkania i wystawy rękodzieła jaką zorganizował łotewski oddział Europejskiej Sieci Przeciwdziałania Ubóstwu (EAPN) w Rydze w dniach 13-14 kwietnia 2016 r.

Członkowie MITRA przedstawili cele i efekty realizacji projektu TAP przedstawicielom organizacji pozarządowych, małym przedsiębiorcom z basenu Morza Bałtyckiego oraz decydom. Dyskutowano na temat możliwości rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej przez osoby dotknięte ubóstwem, szczególnie przez kontakt i współpracę z wytwórcami rękodzieła z Estonii, Łotwy, Litwy, Polski, Finlandii, Szwecji, Norwegii oraz Obwodu Kaliningradzkiego (Rosja).

Bałtyckie koleżanki w Rydze, kwiecień 2016

Uczestnicy spotkania i wystawy wymieniali się dobrymi praktykami w tworzeniu sieci współpracy, organizacji opieki zdrowotnej, przedsiębiorstw rodzinnych, marketingu i warsztatów.

Uczestnicy zjazdu EAPN (European Anti-Poverty Network) regionu Morza Bałtyckiego

---

Uczestnicy spotkania i wystawy dzielili się doświadczeniem w pracy z ludźmi z grup zagrożonych oraz dobrymi praktykami w obszarze motywowania ich do nabywania wiedzy i stawania się przedsiębiorcami.

Muzyczne powitanie grupy Romskiej podczas wystawy rękodzieła

Ruta Pels, członkini zarządu MITRA z byłą premier Łotwy Laimdotą Straujuma

PRZYGOTOWANIE DO WARSZTATÓW O3 I O4

Pavel Smulski, MITRA (Estonia)

MITRA rozpoczęła przygotowania do realizacji warsztatów O3 i O4 kontaktując się z wszystkimi potencjalnymi uczestnikami. Studia przypadków przygotowane przez wszystkich partnerów projektu zostały przetłumaczone i wysłane do uczestników warsztatów O4 – ekspertów w zakresie spraw społecznych w Departamencie ds. bezrobocia Urzędu Pracy w Tallinie.

Proces tłumaczenia metodologii O3 i O4 również się rozpoczął. Mamy już pierwsze informacje zwrotne i komentarze na temat studiów przypadków partnerów.

Przed tłumaczeniem, metodologia została omówiona i dostosowana do lokalnych realiów przez pracowników MITRA. Członkowie zespołu MITRA zbadali potrzeby uczestników warsztatów O3 i dostosowali program do potrzeb osób szkolących się.

Kultura jest skutecznym i ważnym narzędziem unikania biedy i wykluczenia społecznego. Tak można stwierdzić na podstawie Krajowego Planu Działań na rzecz Integracji Społecznej w Irlandii.

Zapewnienie skutecznego dostępu i uczestnictwa w działaniach kulturalnych dla wszystkich jest istotnym wymiarem promowania społeczeństwa integracyjnego. Ponadto, udział w wydarzeniach kulturalnych może odgrywać również kluczową rolę w pomaganiu ludziom i społecznościom przezwyciężenia ubóstwa i wykluczenia społecznego. Kwestia dostępu do kultury jest więc bardzo ważna dla procesu integracji społecznej w Unii Europejskiej, w szczególności dla państw członkowskich w opracowywaniu krajowych planów działania na rzecz walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym (KPD / integracja).

W dniach 12-16 maja 2016 w Turynie odbyła się 27 edycja **Salone del Libro**, największych we Włoszech międzynarodowych targów książki. W tym roku liczba odwiedzających zwiększyła się osiągając ponad 339 tysięcy osób. Vol.To aktywnie uczestniczyło przez cały czas trwania imprezy z własnym stoiskiem oraz gospodarzem debaty i spotkania. Większość z podejmowanych tematów było adresowanych do trzeciego sektora w ramach polityk narodowych, idei wolontariatu oraz społecznej odpowiedzialności.

Temat ubóstwa był również dyskutowany na przykładzie projektu TAP. Dwie publikacje badawcze opracowane w pierwszym roku projektu były wystawione podczas targów, zaś członkowie Vol.To wyjaśniali te kwestie wielu osobom zainteresowanym.

Wiele osób uzyskało również informację o drugiej fazie projektu, dotyczącej realizacji dwóch warsztatów mających na celu zmniejszenie ubóstwa i wzrost umiejętności wśród osób żyjących w ubóstwie lub zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wśród decydentów.

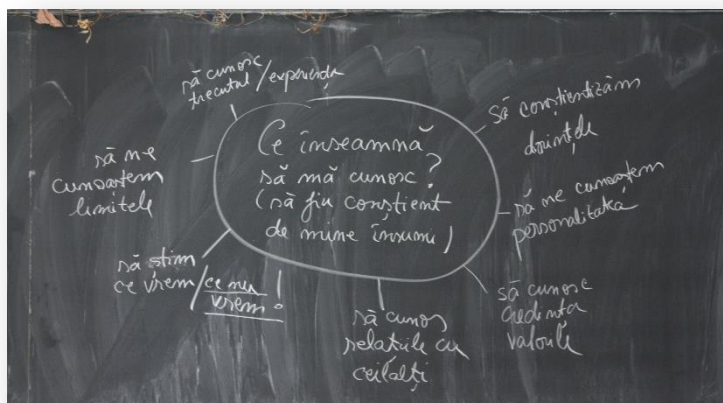

RWCT
INTERNATIONAL
CONSORTIUM

UCZENIE SIĘ PODCZAS WARSZTATÓW TAP W CLUJ-NAPOCA, RUMUNIA

W ciągu czterech weekendów na przełomie kwietnia i maja 2016 r., w programie szkoleniowym z zakresu przedsiębiorczości w ramach projektu TAP zorganizowanym przez CILSDGC wzięło udział 10 osób. Po raz pierwszy testowano program szkoleniowy opracowany w ramach projektu partnerskiego.

Docelowym efektem kształcenia tego 30-godzinnego programu szkoleniowego było: zwiększenie samoświadomości i pewności siebie, zwiększenie wiedzy na temat możliwości rozwoju zawodowego, świat pracy oraz doskonalenie umiejętności planowania. Głównymi tematami, którymi zajmowali się uczestnicy były: kim jestem; moje miejsce w świecie pracy; jak mogę zostać liderem; moje „narzędzia”. Uczestnicy mieli okazję uczyć się nie tylko od trenerów, ale i od siebie nawzajem. Większość działań okazała się w pełni dostępna dla wszystkich uczących się. Dla kilku z nich jednak trenerzy musieli udzielić nieco więcej wsparcia niż przewidywano.

Kim jestem?

---

*Na podstawie wyników samooceny
uzyskano, że 9 na 10 uczestników
zwiększyło znacząco swoje
umiejętności przedsiębiorcze.*

Uczący się i trener podczas warsztatów O3

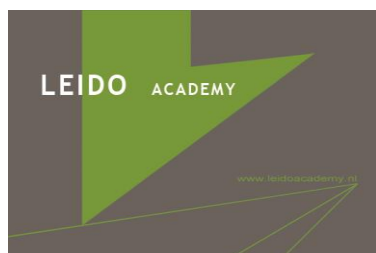

Uczący się podczas warsztatów O3

Warsztaty dla decydentów w zakresie zabezpieczenia społecznego są obecnie przygotowywane. Planowana struktura przedstawia się następująco: w pierwszym spotkaniu uczestnicy będą dyskutować i wskazywać rozwiązania – zgodnie z ustawodawstwem i praktyką rumuńską – dla sytuacji problemowych udostępnionych przez partnerów z Polski, Włoch, Hiszpanii, Holandii i Estonii. Podczas drugiego spotkania, uczestnicy dokonają przeglądu sugestii otrzymanych od partnerów do rozwiązywania rumuńskiego studium przypadku. Rozwiązania te będą rozważane pod kątem możliwości ich zastosowania oraz czy propozycje te są podobne do tego, co zostało zrobione w Rumunii w ramach obowiązujących przepisów prawnych, a także czy obecne przepisy

prawne byłyby przeszkodą dla takich propozycji, czy byłby to dobry pomysł, aby zmienić prawo, czy też rozwiązanie wymagałoby bardziej radykalnej przebudowy systemu zabezpieczenia społecznego.

SESJE EKSPERTÓW HOLENDERSKICH (WALKA PRZECIW UBÓSTWU)

W Holandii poświęca się dużo uwagi efektom naszego projektu, podejmując dyskusję nad rozwiązaniami w zakresie zapobiegania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu. Jako Leido uczestniczyliśmy w ramach grupy roboczej powołanej przez Ministerstwo Spraw Społecznych w naszym kraju. Grupa ta wspiera proces przewodnictwa Unii Europejskiej w pierwszej połowie 2016. Prawie wszystkie odpowiednie organizacje, stowarzyszenia i sieci współpracy w Holandii były reprezentowane podczas spotkania. To dało nam okazję by ekspertów – jako odpowiednią pracę dla nich – zaprosić do wzięcia udziału w sesjach na temat omówienia studiów przypadków sformułowanych przez partnerów w ramach projektu a opartych na rzeczywistych przykładach.

W dniu 14 kwietnia w Deventer w siedzibie Uniwersytetu Nauk Stosowanych miała miejsce pierwsza sesja. Studia przypadków były przygotowane według specjalnego formatu, tak aby zapewnić największą efektywność dyskusji.

Rezultaty przekroczyły nasze oczekiwania.

Studia przypadków dotyczące ubóstwa i wykluczenia społecznego w innych krajach dały ekspertom okazję do zastanowienia się nad nimi z różnych punktów widzenia. Każdy ekspert mógł zaproponować swoje własne rozwiązanie, co dało dobry efekt końcowy, który został przesłany naszym partnerom w projekcie.

Spotkanie ekspertów O4

SESJE WARSZTATOWE DLA OSÓB DOŚWIADCZAJĄCYCH UBÓSTWA

Jak Leido jesteśmy siecią biorącą udział w rozwoju kształcenia ustawicznego w Holandii (a także biorącą udział w sieciach europejskich) i dla ludzi dotkniętych ubóstwem kładziemy nacisk na szkolenia w zakresie „zarządzania życiem”. Oznacza to, że instytucje zajmujące się zabezpieczeniem społecznym i pomagające ludziom „przetrwać” poprzez dostarczenie korzyści społecznych, muszą odnajdywać właściwe grupy docelowe – wiedząc, że ich członkom można pomóc poprzez zaoferowanie odpowiedniej ścieżki edukacyjnej. Początkiem tego procesu jest zapoznanie się z sytuacją osobistą, po której następuje ciąg szkoleń, aby zwiększać kompetencje przedsiębiorcze, w tym uzyskanie właściwej postawy osób uczących się. Może to być osiągnięte również poprzez kształtowanie postawy intraprzedsiebiorcy, aktywnego pracownika.

Spotkanie na temat warsztatów O3

Sesja warsztatowa, która odbyła się w Leido, dotyczyła dwóch kwestii: zapoznania uczestników z projektem TAP i jego celami, oraz realizacji szkolenia dla uczestników.

Głównym wnioskiem po warsztatach było stwierdzenie, że uczestnicy lubią ten sposób pracy, w którym dba się o ich indywidualne możliwości.

Oczywiście, gospodarstwo domowe, rodzina i okolica są ważne, a czasem nawet bardzo ważne, jednak w odczuciach uczestników również ich życzenia, możliwości i pomysły winny być brane pod uwagę. Jest to początkiem każdego ze szkoleń, także takiego jak „zarządzać życiem”.

KOŃCOWE SPOTKANIE PARTNERÓW W HOLANDII (LIPIEC 2016)

Realizacja projektu dobiega końca. Uplywający czas dostarczył nam wielu ciekawych zajęć, spotkań i sesji, zarówno z partnerami z różnych krajów, jak i z organizacjami z różnych środowisk. Ostatnie spotkanie partnerskie odbędzie się w Holandii, w Zoetermeer niedaleko Hagi, w dniach 7 i 8 lipca. Miejscem spotkania będzie lokal SBB, organizacji zaangażowanej w podnoszenie kwalifikacji poprzez kształcenie i szkolenia na wszystkich poziomach. Harmonogram nadchodzących dni spotkania jest następujący.

Czwartek rano, 7 lipca

Zacniemy od formalnego spotkania jako partnerstwo, aby porozmawiać o zasadach zamknięcia projektu. Chcemy także porozmawiać o możliwości podjęcia kolejnych kroków, po zakończeniu współpracy w ramach tego projektu jako finansowanego z programu Erasmus+. Wykorzystanie wyników bez bezpośredniego finansowania jest jednym z największych wyzwań. Wiemy także, że ubóstwo jest jednym z priorytetów w krajowych i europejskich programach, w tym przypadku myśląc także o sytuacji młodzieży (w obliczu kryzysu gospodarczego) oraz imigrantów przybywających do Europy. Są to rzeczy do zrobienia, a my chcemy o nich porozmawiać.

Czwartek po południu, 7 lipca

Popołudnie wykorzystamy na warsztaty w temacie roli edukacji w „zabezpieczeniu” młodzieży przed nadchodzącymi sytuacjami kryzysowymi. Oczywiście wiele w tym przypadku zależy od sytuacji młodych dorosłych, ale jeśli dać im konkretne informacje w oparciu o wyniki badań – w tym przypadku w zakresie kształceniu i szkolenia zawodowego – mogą one pomóc... Może to być opcja do opracowania konkretnych kursów zarówno dla nich, jak też i dla ich rodziców.

Przedstawiciele SBB, naszego gospodarza spotkania, wezmą udział w warsztatach. Leido zaprezentuje również kilka propozycji takiego rozwiązania, w ramach holenderskiego projektu dotyczącego „systemu kredytu społecznego” w Holandii.

Piątek rano, 8 lipca

W drugim dniu spotkania w ramach projektu, partnerzy będą mieli okazję dowiedzieć się więcej o Hadze i o tym, jak Ministerstwo Spraw Społecznych poszukuje najlepszych strategii dla walki z ubóstwem w Holandii. Będzie mieć miejsce spacer z przewodnikiem po centrum Hagi (możliwy dzięki zaangażowaniu wolontariuszy), a następnie wizyta w ministerstwie. Po kilku prezentacjach na temat holenderskiego systemu i niedawno podjętej przez rząd inicjatywy, będzie miał miejsce w tamtejszej restauracji obiad zamykający spotkanie. Restauracja ta jest prowadzona przez ludzi, którzy zmagają się z niepełnosprawnością, co daje im możliwość bycia częścią społeczeństwa.

Po krótkiej sesji nastąpi pożegnanie partnerów, którzy rozjadą się do swoich krajów, pamiętając jednak, że w 2017 r. Leido organizować będzie międzynarodową imprezę o powstaniu sieci europejskiej dla grup ekspertów z państwach członkowskich... korzystając z doświadczeń w projekcie TAP.

WARSZTATY W MADRYCIE

W trzecim tygodniu kwietnia 2016 r. miały miejsce warsztaty w ramach projektu TAP, które odbyły się w siedzibie Fundacji Senara. Wspomniane warsztaty były kursem szkoleniowym z zakresu przedsiębiorczości zorganizowanym jako element projektu finansowanego ze środków programu Erasmus+.

Fundacja Senara skupia się w swojej działalności na pomocy osobom nie mającym zbyt wielu zasobów w znalezieniu zatrudnienia, szczególnie pomoc ta jest świadczona osobom, które są zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym lub są niepełnosprawne. W tym celu fundacja kontaktuje się z organizacjami społecznymi oraz przedsiębiorstwami zgłaszającymi zapotrzebowanie na usługi, by w ten sposób przyczynić się do integracji społecznej osób zagrożonych.

Pracując z więcej niż 50 podmiotami społecznymi i ponad 350 przedsiębiorstwami, odnoszą korzyści z zawartych umów i w ten sposób mogą zapełnić wakaty na różnych stanowiskach zgodnie z oczekiwaniami.

Fundacja Senara od roku 2008, poprzez Program „Youth in Action”, jest organizacją wysyłającą wolontariuszy do projektów w ramach European Voluntary Service (EVS).

Fundacja rozpoczęła działalność w 2002 r. jako bank ofert pracy by bardziej aktywnie działać w kierunku inkluzji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Od tego czasu skupia się na dwóch obszarach: usługi dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw.

Fundacja Senara zrekrutowała uczestników warsztatów, którzy ukończyli 10-cio godzinne szkolenie „Program i metodyka szkolenia w zakresie przedsiębiorczości dla osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym” określone w ramach projektu. Takie szkolenia okazały się być bardzo interesujące, gdyż uczestnicy nigdy wcześniej nie brali udziału w podobnych.

Warsztaty O3 okazały się być bardzo interesujące, gdyż uczestnicy nigdy wcześniej nie brali udziału w podobnych.

Głównym celem projektu TAP jest zapobieganie ubóstwu poprzez rozwój i wdrażanie narzędzi edukacyjnych. Tym samym, w trakcie sesji przeanalizowano przypadki przygotowane przez kraje partnerskie. Nie mieliśmy zbyt wielu trudności w rozwiązaniu poszczególnych spraw. Niektóre z nich z łatwością mogłyby być przeniesione do Hiszpanii.

Trener i osoby uczące się podczas warsztatów O3